

1891

STIRIDESETI JUBILEJ

1931

The Oldest
and Most
Popular
Slovenian
Newspaper
in United
States of
America.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage.

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU. — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI.
— ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 23.

CHICAGO, ILL., TOREK, 3. FEBRUARJA — TUESDAY, FEBRUARY 3, 1931.

LETNIK (VOL.) XL

O mednarodni brezposelnosti - Razkol v angl. strankah

POSEBNI ODBOR MEDNARODNEGA DELAVSKEGA URADA V ŠVICI JE PROUČIL V ZROKE DANAŠNJE GOSPODARSKE KRIZE IN TUDI PODAL SVOJE NASVETE, DA BI SE SEDANJEMU POLOŽAJU ODPOGLO.

Zeneva, Švica. — Delavske-mu uradu v Ženevi je odbor, ki je imel nalogo, proučiti vprašanje današnje brezposelnosti širom sveta, preteklo soboto podal svoje poročilo, v katerem je obrazložil vzroke, ki so privedli do današnje krize.

Med prvimi vzroki se nava-ja nadprodukcija v poljedel-skih produktih, ki je znižala ceno tem produktom in s tem tudi zmanjšala kupno moč po-deleškega prebivalstva. V zvezi s tem pa neposredno tr-pi industrija, ki ne more svojih izdelkov spraviti v denar.

Veliko je pripomoglo tudi nezaupanje, ki je nastalo vsled neenakomerno razdeljenih zlatih rezerv, kar onemogoča-je kredite in zadostno cirkula-cijo kapitala. Enako je tudi padec cen srebra povečal kaos. V mednarodni trgovini je na-stala zmešnjava vsled novih industrijskih središč in vsled postavitve umetnih mej. To je imelo deloma za posledico vi-soke produkcijske stroške v nekaterih deželah.

Da bi se sedanjemu položa-ju odpomoglo, priporoča ome-njeni odbor sledeče:

1. Delovni trg naj bi se na novo organiziral z mednarod-nim izmenjavanjem delavstva.
2. Sedaj obstoječe odredbe glede podpore in zavarovanja brezposelnih naj bi se razširi-le v večjem obsegu.
3. Takoj naj bi se podvzela obsežna javna dela v vseh de-želah in se nabavljali materiali v pomnoženem obsegu, da bi se na ta način odpomoglo pa-sivnosti privatnih podjetij.
4. Podvzela naj bi se v sporazu-mu vseh dežel javna dela med-narodnega značaja.
5. Poiskati se morajo meto-de, ki bi omogočile gladko so-delovanje med ekonomičnimi sistemi posameznih držav.

OPRAVIČBA PRESENETILA ITALIJANE

Washington, D. C. — Veli-kanski respekt, ki ga je poka-zal državni tajnik Stimson na-pram Mussoliniju, ko ga je s tako naglico prošil odpusčanja za govor generala Butlerja, je osupnil vse italijanske kroge. Kakor je izjavil italijanski po-slanik, ni nikdar pričakoval, da bo Stimson zadevo tako re-sno vzel. On da mu je izročil le Mussolinijev dementi, ni pa mislil, da bo tako strogo po-stopal proti Butlerju in ga po-stavil pred vojno sodišče.

V PLAZOVH NAŠLI SMRT

Ženeva, Švica. — Na znan-menitem ledeniku Aletsch v švicarskih Alpah je družba enajstih hribolazcev bila pod-suta od lavin. Pet oseb se je po strahovitih dvadnevni napo-rih rešilo, dočim je ostalih šest našlo smrt v mrzlem grobu.

PREPIR V LIBERALNI STRANKI

MacDonaldov kabinet na sla-bih nogah vsled nasprotij v liberalni stranki, ki je bila doslej njemu v oporo.

London, Anglija. — Zadnji razvoj dogodkov v angleških političnih strankah s skoraj-sno gotovostjo kaže, da ni več daleč razpust parlamenta in oklic za nove volitve, kajti se-danji delavski kabinet se bo težko obdržal še dalje časa na svojem mestu.

Do tega bo pripeljal v prvi vrsti nesporazum v liberalni stranki. Ki je do zdaj bila v o-poro delavski vladi pod svojim voditeljem Lloyd Georgejem. Ravno vsled svoje naklonje-no-sti napram MacDonaldu si je Lloyd George nakopal na-sprotnike v svoji lastni stran-ki, katerim stoji na čelu Sir John Simon, ki ima velik vpliv v stranki in ima znaten del nje pripadnikov na svoji strani. Da se pa on ne strinja s poli-tiko Lloyd Georgea, je sam javno priznal v nekem govoru preteklo soboto.

V svojem govoru je posebno vzel na piko izjavo neke odlič-ne osebnosti v delovni stranki, ki je dejala, da ne obstoja skoraj nobena razlika med de-lovno in liberalno stranko, in da torej ni nič več kakor prav, da liberalna stranka sodeluje z laboriti. Ako liberalna stranka dovoli, da tako postopajo laboriti z njo in jo imajo za nekažno ovco, ki jo laho-poljubno strižejo, je dejal Simon, potem on sam ne mara s tem nič imeti opravka.

Tudi v konservativni stranki se opažajo nasprotja in priča-kuje se, da tudi tamkaj ni več daleč do razkola.

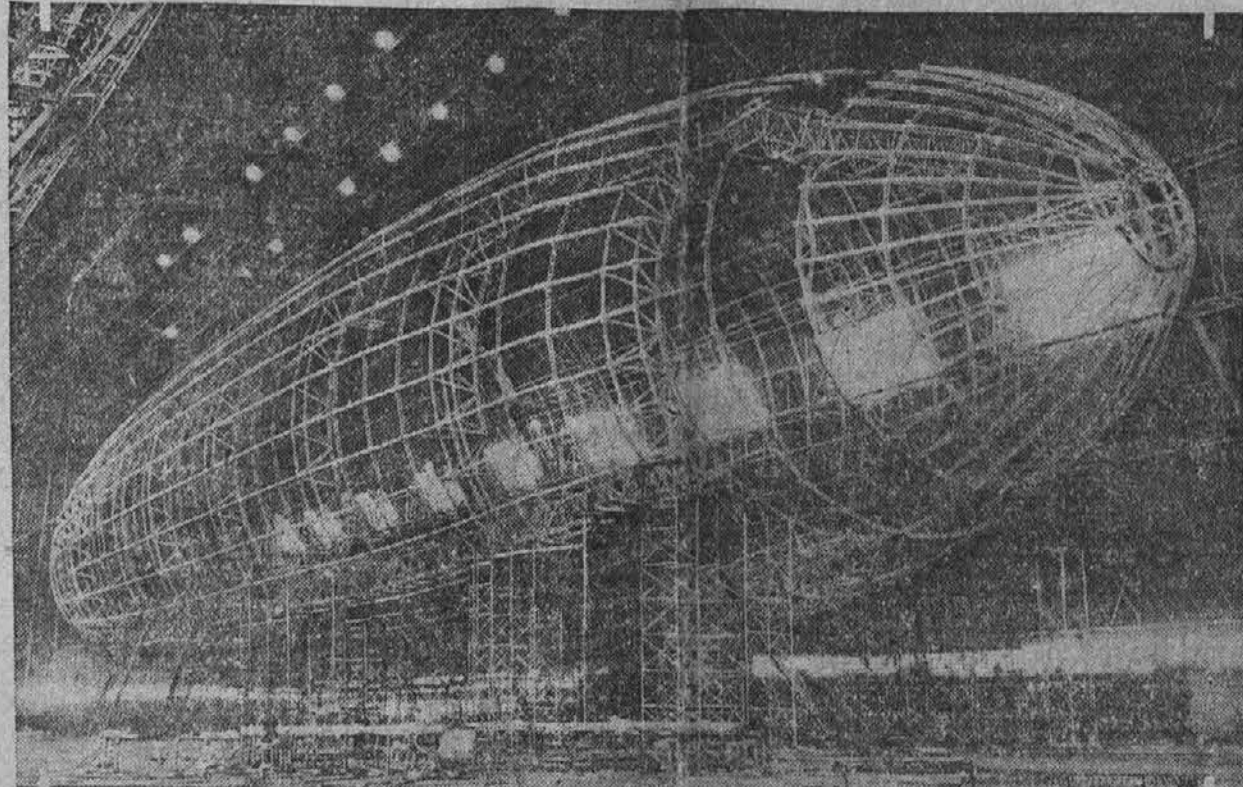
DIRKA V SMRT

Chicago, Ill. — S tako silo-vito hitrostjo je F. J. Touhy, 220 So. Austin Ave., Oak Pk., drvel s svojim avtomobilom, da mu ga ni bilo mogoče usta-viti pred železniško progo. Na Central Ave. in Taylor St. je predrl varnostno zapornico in priletel ravno pred prihajajo-či tovorni vlak. On sam je bil ubit, neki njegov tovariš je nevarno poškodovan.

VELIKODUŠNI ROPARJI

Los Angeles, Cal. — V gro-cerijsko trgovino Violet Dank so vdrl trije banditi. Lastnik jim je izročil ves svoj denar, kar ga je imel, namreč cele \$4.00. Po kratkem pogovoru pa so mu vrnili ta denar ter obenem priložili še iz svojega \$1.00 s pripombo, da je on bolj potreben denarja, kakor pa so oni sami.

NAJVEČJI ZRAKOPLOV SVETA V DELU

Zrakoplov, katerega ogrodje se vidi na gornji sliki, bo v resnici pravi zračni velikan in bo prekašal vse zrakoplove sveta. Izdeluje ga Goodyear Zeppelin tovarna v Akron, O., in ga bo v kratkem dogotovila. Imenoval se bo "Akron" po mestu, v katerem se bo "rodil".

ODLIČEN DUHOVNIK UMRL

Hrvaški duhovnik, Msgr. Krm-potič, v soboto preminul.

Chicago, Ill. — Iz Arizone je prispela vest, da je tamkaj izdihnil v soboto zjutraj odlič-en hrvaški duhovnik, Msgr. Krm-potič, v 62. letu svoje sta-rosti. Vzrok smrti je bila srčna kap.

Msgr. Krmpotič je bil staro-sta hrvaških duhovnikov v tej deželi, kjer je bival vsega sku-svoj 37. rojstni dan. Zabava pa je bila žalostna, kajti sko-raj vsi člani krajeve družine se bolni na influenco, najbolj-ve pa kraljica sama.

Los Angeles, Calif. — Znani filmski komik Charlie Chaplin je velik nasprotnik zvočnih filmov. Pod njegovim vodstvom se je zdaj izdelal-tih film "City Lights", v kate-rem je izražen neusmiljen kri-ticizem nad govorečimi filmi.

Aurora, Ill. — Iz Chicago je pretekli petek pridrl 20 suhaških "bojnikov", ki so obiskali več tukajšnjih salunov ter jih po svoje prebrskali. — Izid obiska je bil, da so areti-rali sedem oseb.

ŽUPAN THOMPSON PRIČEL KAMPANJO

Chicago, Ill. — Sedanji žu-pan Thompson je pričel z ak-tivno kampanjo za svojo po-novno izvolitev na dan primar-nih volitev. 24. februarja. Pri svojih govorih povdarja poseb-no to, da je v pogledu javnih del izvršil več, kakor vsi prej-šnji chikaški župani skupaj. Dalje obljublja, da bo še v na-prej deloval na to, da se s z-javnimi deli nadaljuje, zlasti iz tega vzroka, pravi, ker bo na ta način dobilo delo na tisoče oseb, ki bi bile drugače brez-poselne.

Washington, D. C. — V tem mestu se je nahajal na obisku kanadski min. predse-dnik, R. B. Bennett, in je ivel-daljšje konference s predsedni-kom Hooverjem. Domov se je odpeljal v ponedeljek.

KRIŽEM SVETA LETALO DO-X NA POLETU

Šangaj, Kitajska. — Ka-kor govore poročila, so čete narodne vlade nepričakovano obkobile 3000 komunističnih banditov v Honan provinci; u-bile so jih 1000 in rešile okrog 300 svojih ujetnikov.

London, Anglija. — Za-kladniški minister Snowden je dementiral vesti, da bi bila vlada poslala privatnim pod-jetjem spomenico, v kateri jim je priporočala, naj svojim u-službencem znižajo plačo za 10 odstotkov.

Sofija, Bolgarija. — Kralj Boris je obhajal pretekli petek svoj 37. rojstni dan. Zabava pa je bila žalostna, kajti sko-raj vsi člani krajeve družine se bolni na influenco, najbolj-ve pa kraljica sama.

Los Angeles, Calif. — Znani filmski komik Charlie Chaplin je velik nasprotnik zvočnih filmov. Pod njegovim vodstvom se je zdaj izdelal-tih film "City Lights", v kate-rem je izražen neusmiljen kri-ticizem nad govorečimi filmi.

Aurora, Ill. — Iz Chicago je pretekli petek pridrl 20 suhaških "bojnikov", ki so obiskali več tukajšnjih salunov ter jih po svoje prebrskali. — Izid obiska je bil, da so areti-rali sedem oseb.

Indianapolis, Ind. — Splošni odpor, ki zavzema čedalje-večje dimenzije po celi Uniji proti prohibiciji, je "okužil" celo državo Indiano, znano do-zdaj kot suho do kosti. Sena-tor Ch. A. Perkins je prebil led in vložil pri zakonodajni zbornici resolucijo, da se de-luje na to, da se revidira 18. amandment k ustavi. — Gre sicer počasi, a gotovo.

Indianapolis, Ind. — Splošni odpor, ki zavzema čedalje-večje dimenzije po celi Uniji proti prohibiciji, je "okužil" celo državo Indiano, znano do-zdaj kot suho do kosti. Sena-tor Ch. A. Perkins je prebil led in vložil pri zakonodajni zbornici resolucijo, da se de-luje na to, da se revidira 18. amandment k ustavi. — Gre sicer počasi, a gotovo.

Indianapolis, Ind. — Splošni odpor, ki zavzema čedalje-večje dimenzije po celi Uniji proti prohibiciji, je "okužil" celo državo Indiano, znano do-zdaj kot suho do kosti. Sena-tor Ch. A. Perkins je prebil led in vložil pri zakonodajni zbornici resolucijo, da se de-luje na to, da se revidira 18. amandment k ustavi. — Gre sicer počasi, a gotovo.

NENAVADNO MILA ZIMA

Chicago, Ill. — Letošnji me-sec januar je v zgodovini Chi-cage edini svoje vrste. Kar se tiče toplote, je na tretjem me-stu, in na istem mestu stoji tudi glede male količine pada-vine. Nikdar prej pa ni v za-ta način dobilo delo na tisoče oseb, ki bi bile drugače brez-poselne.

Iz Jugoslavije.

LJUBLJANA JE PROSLAVILA BARAGOVO STOLETNICO. — STRAŠNA NESREČA V TOVARNI. — DENARJA PRIMANJKUJE. — SMRTNA KOSA. — RAZNE NO-VICE.

Proslava Baragove stoletnice

Svečana proslava, ki se je vršila na praznik Sv. Treh Kraljev v veliki dvorani hote-la Union v Ljubljani, je pač najlepši dokaz, da ljudstvo ni pozabilo na velika dela slav-nega misijonarja in da ni po-zabilo na svoje brate, ki so v tujini, v Ameriki, ampak je z njimi enega duha dvigalo svo-jo prošnjo k Bogu, da si izpro-simo svetnika, ki je naše slo-venske krvi. — Tej prošnji primerno se je razvijal pro-gram slovesne proslave. Začetek je bil krasna dramatična slika: "Baraga, oče Indijan-cev", sledili so govori in petje raznih pevskih zborov. Praz-novanje Baragove stoletnice je potekalo v zavesti velikega dne in v prepričanju, da bo Bog uslišal prošnje ljudstva in mu dal svetnika Barago. Proslave se je udeležilo na tisoče ljud-stva. Cel program proslave je oddajala ljubljanska radio-postaja.

Strojni jermen razmesaril de-lavca

Ljubljana, 9. jan. — V Do-lu pri Ljubljani v tovarni 'Jub' se je danes popoldne zgodila nesreča, kakršne ta najsta-rejša tovarna te stroke ne pomni. Kakor običajno, sta bi-la tudi danes po dnevu zapo-slena pri oskrbi kamnov mli-narja Franc Fikelj in Franc Bokalj. Naenkrat se je razve-delo po tovarni, da je jermen raztrgal Franca Bokalja. Gro-zen je bil pogled na kraj ne-sreče. Nesrečnežu je popolno-ma razbilo glavo, odtrgalo ro-ke in noge ter mu raztrgalo prsni koš. Še čevlje mu je iz-trgalo iz nog in ležijo kosi čevljev in kosi obleke razme-tani po tleh. Deli obleke visijo z odtrgano roko vred na glav-ni osi, druga, pri komolcu od-trgana roka leži pod osjo na tleh.

V neposredni bližini nesre-če je bil zaposlen oče ponesre-čenca. Pri pogledu na grozno nesrečo je očeta tako pretre-slo, da so mu odpovedali živci. — Ponesrečeni Franc Bokalj je bil rojen leta 1893. Prestal je vse grozote svetovne vojne, bil je trezen, pošten in pri vseh priljubljen, tako pri deloda-jalcih, kakor pri sodelaveh.

Denarja ni

Povsod primanjkuje denar-ja, najbolj pa seveda na kme-tih. Najboljši dokaz, da je to resnica, je podal gostilničar Miklavčič v Cerovem logu pod gorjanskim Sv. Miklavžem. — On pravi, da je na božični dan in na praznik sv. Štefana izto-čil, oziroma prodal pivcem, cele tritretit litra vina, čeravno ima priznano zelo dobro kap-ljico in po navadi o praznikih veliko gostov, tako, da je bil

primoran radi številnega obi-ska svojo gostilno povečati.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Matija Perhne. — V Celju je umrla Marija Zupane iz Pilštana, zasebnica, stara 73 let. — V Ljubljani je umrla Leonija Pa-kičeva, rojena Zhuber. — V Podgori blizu Ljubljane je u-mrl Martin Rahne, krovce, star 73 let. — Na Blejski Do-bravi je umrla Ivana Mahko-tova, stara 85 let.

Nesreča pri sankanju

22letni posestnikov sin Fr. Podlipnik iz Hudega Laza nad Škofjo Loko si je pri sankan-ju zlomil levo nogo.

Nesreča na pravoslavni božič

Iz Slov. Bistrice poročajo: Po slavnosti badnjaka, kate-rega so praznovali vojaki pra-voslavne vere, kakor vsako le-to, so odšli trije vojaki name-sto spat, v bližnjo Cigonco, da se po svoje povešale. Podna-rednik Serdanovič je vzel s se-boj rakete, tako imenovane petarde, da jih ob primernem času izstrelji. Nesreča pa je ho-tela, da se mu je raketa, ko jo je prižgal, prežgodaj v roki eksplodirala in ga tako poško-dovala, da je nezavestno oble-žal v mlaki krvi. Spravili so ga v mariborsko bolnico.

Na dan poroke je izginil

Žalostna je bila ljubljanska nevesta, neka Pepca, kuhari-ca, ko ji je ženin ušel pred po-roko. Pravil ji je, da ima pre-cej tisočakov na banki, knjižico pa ima shranjeno pri svo-jem očetu. Bila sta že trikrat oklicana in nevesta mu je, da ne bo ženin jemal denarja iz banke, kupila tudi lepo moder-no obleko za poroko, h kateri je pa prišla sama. Ženin pa je po svetu šel od nje.

Koliko so popili v Mariboru

V letu 1930 se je popilo v Mariboru 2,352,126 litrov al-koholnih pijač, ki predstavlja-jo skupno vrednost 33,570,392 Din. Na vsakega Mariborčana, od dojenčka do starčka, bi pri-šlo približno 67 in pol litra al-koholnih pijač.

Požar

Goreti je začel pri posest-ninu Emilu Moderniču v Bre-zju pri Mariboru. Ogenj je na-stal vsled preveč zakurjenih kotlov. Gasilec se je posre-čilo kmalu ogenj pogasiti, ven-dar trpi posestnik precejšnjo škodo.

Številke

V ljubljanski splošni bolnici se je zdravilo v preteklem letu 16,700 bolnikov. Za celih 200 več kakor prejšnje leto.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

- 8 Nedelja — Janez iz Mate.
9 Ponedeljek — Apolonija.
10 Torek — Skolastika.
11 Sreda — Marija Lurska.
12 Četrtek — Sedem Marijinih služ.
13 Petek — Katarina, dev.
14 Sobota — Valentin.

Rev. Kaz. Zakrajšek:

DRUGA PREDPEPELNIČNA NEDELJA

Preveč veruje, kdor veruje v špiritizem.

1. Špiritizem je nauk, ki uči, da je poleg vidnega sveta še neviden nadnaravni svet, to je svet duhov, ki so pa samo duše umrlih ljudi. V toliko je ta nauk pravilen. Toda zmoten je pa v tem, ker uči, da se da s pomočjo takozvanih medijev — to so posredovalci, osebe, ki so posebno občutljive in moremo z njimi govoriti potom različnih znamenj, tako čarodajne mize itd.

2. Mogoče je, da se kak duh umrle osebe po posebnem pripuščanju božjem more živim pojaviti na ta ali oni način. V sv. pismu imamo več takih slučajev navedenih. Tako n. pr. je ob smrti Zvečičarjevi, veliki petek, veliko mrtvih vstalo in se prikazalo ljudem v mestu Jeruzalemu. Tudi poznejša zgodovina ve povedati o veliko takih slučajih, ki so dokazani po verodostojnih osebah in pričah. Tako n. pr. beremo nekaj takega v življenju sv. Stanislava, škofa na Poljskem.

Toda, kar se dandanes uči in uganja pod imenom špiritizma, je pa vse humberg in pa sleparija, deloma pa so to naravni pojavi, ki do danes še niso pojasnjeni, katere pa bo veda kmalu pojasnila. Vsi špiritisti s svojim klicanjem duhov, so bili do sedaj še razkrinkani kot navadni sleparji. Mediji, to so posredovalci in posredovalke, ki govore in ki kaže tudi vidijo duhove, pa vsi preje ali pozneje živčno popolnoma propadejo. To zadnje dejstvo kaže jasno, da je to samo naravni pojav. To, kar oni smatrajo za pojav duhov, je samo napenjanje živcev. Pravijo, da imamo v glavi, v živčevju še neko zmožnost telesa, ki še ni razvita, nekako oddajno in sprejemno postajo tresenja živcev — vibracije možgan to imenujejo. Je to nekaj podobnega, kakor je to, kar imenujemo slutnjo, telepatijo.

Toda, da bi se vsem tem ženskam in moškim, ki kot mediji kličejo duhove in kaže z njimi govore, pravi duhovi res prikazovali, z njimi govorili kadar, kjer in kakor bi hoteli, je pa le malo preveč bedasto, da bi mogel pameten in razumen človek verjeti.

3. Zato je špiritizem prepovedan uganjati po prvi božji zapovedi. Naša vera tudi uči špiritizem, toda zdrav, pameten in edino pravi obstoječi špiritizem, ki je popolnoma v skladu s razodetjem božjim in s pametjo — to je nauk o občestvu svetnikov. Da, je neviden svet duhov, to je nezmerno kraljestvo božje, iz katerega je izšla tudi naša duša, in v katero se bo povrnila s smrtjo. Ti duhovi se zanimajo za nas in so v zvezi z nami, po občestvu svetnikov smo s svetniki v nebesih, dušami v vseh in mi na zemlji velika božja družina. Angeli in svetniki prosijo za nas pri Bogu, angel varuh gre z nami in je vsikdar pri nas. V Bogu nas vidijo naši umrli zvečičani v nebesih in nam žele pomagati v stiskah in nadlogah, posebno dušnih, in zato prosijo za nas pri Bogu, da bi tudi mi prišli za njimi k Bogu. Ako boš ti ali jaz zvečičan v nebesih, se bodo preostali živi lahko obračali na naju in naju klicali na pomoč. Toda, da bi naju kake ženske ali moški, kadar bi se komu zljubilo, nadlegovali in nas klicali na svet, da z nami govore, kako neumno, kaj ne! Saj si tega niti dovolil ne bi jaz, ne ti. Klicati angele in svetnike, posebno Marijo, svoje patrone, da, te duhove klicati nas pa še sv. cerkev spodbuja in navaja, da bi jih prav pogosto.

Zato se tega razumnega božjega špiritizma držimo, vse drugo pa, naj bo že karkoli, naj nas kdo še bolj prepričuje o resnici, pa ne verujmo, sleparija in prevara je! Poleg tega pa tudi greh.

Naznanilo in zahvala.

Velike žalosti potrti naznanjamo vsem sorodnikom in znancom tužno vest, da je dne 30. decembra nagloma umrl dragi mi soprog in ljubljani moj oče

Jožef Žefran

Pokojsnik je bil rojen 12. febr. 1872 v Gotni vasi, fara Šmihel, okraj Novo mesto na Dolenjskem.

Iskreno zahvalo izrekamo družini Mr. Pirca za tako veliko izkazano nam pomoč v času naše žalosti, in Mr. Ivančič. Zahvalo Mrs. Brancel za naročeno sv. mašo zadušnico. Zahvala za darovane vence družini brata Frank Žefran in njegovi sestri Marija Kuhar iz Clevelanda in društvu K.S.K.J. št. 195 na N. Brad-dock, Pa. in še vsem, kar smo dolžni zahvale. Bog naj bo plačnik vsem, ki so tudi mašine dali zastopni. Zahvala Rev. Fathru Bekavcu, ko je prišel na dom hiše žalosti in spremljal ga v svojo farno cerkev Marija Čistega Spočetja na Rankin, Pa. in peto mašo zadušnico bral in pridigo za ranjega imel, in spremljal ga k večnemu počitku na St. Thomas Cemetery, Brad-dock, Pa.

Ti pa, dragi moj mož, počivaj v tuji ter svobodni ameriški zemlji v miru. Bog ti daj večni pokoj in sveti raj.

Zaljubljeni ostali:
Soproga: MARIA ŽEFRAK: sinovi: JOŽEF, TONI FRANK, EDVARD, VINCENC; bratje ranjega: FRANK ŽEFRAK v Brad-dock, Pa.; JANEZ ŽEFRAK v starem kraju na domu v Gotni vasi; TONY ŽEFRAK v Milwaukee; sestre: ANA PEČAVAR v starem kraju pod Hosto; MARY KUHAH v Cleveland, O.

KAJ JE NOVEGA V PRIMORJU?

Nesramna gonja proti slovenskemu jeziku v cerkvah

Dunaj, 15. jan. — Dopisnik nekega švicarskega lista, ki se je mudil skoraj en mesec v Italiji in je posebno pozornost posvečal narodnim manjšinam, objavlja, kako nezasišano gonjo so pričeli fašisti proti slovenskemu jeziku v cerkvah in proti slovenski duhovščini, predvsem pa še proti častiljivi osebi goriškega nadškofa Dr. Sedeja. Na čelu te protislovenske gonje stoji novi prefekt Tiengo, kvestor Modesti in konzul fašistov Avenanti. Modesti sploh sovraži vse duhovnike, najbolj so mu pa zoper-ni slovenski, ki jih kliče k sebi ad audiendum verbum in jih sramoti za najgršimi priimki. Sloveščino imenuje jezik, "ki sploh ne zasluži ime kulturnega jezika in da imajo celo Hotentotje lepše izraze, kakor slovenski barbari."

Politični tajnik Avenanti se je posebno proslavil s svojim sramotilnim govorom v Gorici, kjer je javno oblatil prevz. nadškofa Sedeja in pozival fašiste, naj gredo do zob obo-roženi proti slovenskim duhovnikom, mobilizira zdaj učiteljsvo proti slovenski službi božji. Zaukazal jim je, da morajo odzdati naprej vsako nedeljo z otroci v cerkev. Ko bo pa stopil duhovnik na prižnico in začel slovensko pridigati, naj učitelj zapove deci, da zapusti cerkev. Kjer pa obeta uspeh, naj začne z otroci peti v cerkvi italijanske pesmi. Učitelji, ki se po tem ne bodo ravnali, izgube službo. Ta poizkus, dostavlja omenjeni dopisnik, izrabiti slovensko deco pod pritiskom učiteljstva v borbi proti cerkvi in starišem, je nekaj edinstvenega v zgodovini borbe večinskega naroda z manjšino druge narodnosti in je v največjo sramoto evropske kulture.

Obenem je Avenanti zapovedal, da naj fašisti naravnost motijo službo božjo. Tako so fašisti na sam sveti večer v St. Andražu pri Gorici med službo božjo javno govorili in nagajali, kričali in pretili. Dopisnik še omenja dogodek, ki se je dogodil za čas sv. misijona v cerkvi sv. Ignacija, da je fašiste najbolj razkačilo to, da je bila ves misijon cerkev do zadnjega kotička napolnjena samih goriških Slovencev, kar je največja sramota za "odrešeno" Gorico.

Dopisnik še dalje piše, da je kvestor Modesti izjavil, da ne bo miroval, in bo toliko časa delal z vsemi sredstvi ter pritiskal na ljudstvo, da bo zadnja barbarska slovenska kmetica iz hribov, ko bo prišla v cerkev pred oltarjem zahvalila Boga, v lepo donečem italijanskem jeziku, da jo je rešil nečivilizirane slovenske duhovščine in barbarskega slovenskega jezika. Ljudstvo po nekaterih krajih vsled strahu nasilstva že kar obupava, zaupa pa slejkoprej v Cerkev, da bo ta napad na slovensko duhovščino in na pravice ljudstva odbila. Za časa misijona pri sv. Ignaciju v Gorici, poročila še dalje dopisnik, so bili slučaj, da so bili tudi taki možje pri sv. zakramentih, ki že po 15 in več let niso bili pri spovedi. Bilo bi jih pa še veliko več, če bi imeli dovolj slovenskih duhovnikov na razpolago.

Fašistična nestrpnost v času slovenskega misijona

Kaj vse niso fašisti poskusili nad ubogim slovenskim ljudstvom, ki se je v velikem številu udeleževalo sv. Misijona v cerkvi sv. Ignacija v Gorici. Tri večere zaporedoma so prekinili pridigarja, tretji večer so celo ugasil električne luči, da je zavladovala v cerkvi popolna tema. Kljub temu so verniki ostali popolnoma mir-

ni, kakor bi se nič ne zgodilo. Cerkovnik je nato prižgal na oltarjih sveče, slovenski govornik, pater lazarist iz Mirnega, misijonar je pa neustrašeno dalje govoril. V blagoslovljeno vodo ob nastopu v cerkev so nametali neke rude, če barve in jo pomazali, vendar vse to ni motilo goriškega ljudstva, željnega poslušati besedo božjo v svojem slovenskem materinem jeziku. Slovesen zaključek je imel sam nadškof Dr. Sedej, odkoder je šel zaključiti italijanski misijon v stolnico. Isti večer so fašisti, kakor sodijo meščani, podtaknili v semeniški drvarnici ogenj.

Nad duhovnika

Dva večera zaporedoma so lovili po mestu fašisti Dr. Ivančiča, kaplana pri cerkvi sv. Ignacija. Ko so ga dohiteli so pričeli vpiti nad njim "A morte, a morte preti slavi!" (Smrt so pridigali vselej v sloven-

slovenskim duhovnikom!) Radi varnosti je moral naslednji večer prenočiti pri svojih znanih.

Božič na Vipavskem

Na sveti večer je v Dobravljah maševal p. kapucin od Sv. Križa na Vipavskem. Po "Ite missa est" je začel pridigati v italijanskem jeziku. Verniki, sami Slovenci so, ker ga niso razumeli, seveda takoj vsi zapustili cerkev. — Na sveti dan je v Skrdljah imel službo božjo tudi p. kapucin od Sv. Križa na Vipavskem. Med sv. mašo se je lotil pridigati v italijanskem jeziku. Tedaj se je pa zgodilo nekaj nepričakovane-ga. Sivolas starček vstane s klopi in zakliče: "Predragi! Molimo sv. rožni venec v čast Kristusovemu rojstvu!" Začel je moliti naprej. Ljudstvo je pa nenavadno glasno odgovarjalo, pater je pa seveda bil prisiljen utihniti. Ko so prejšnja leta hodili Svetokriški kapucini po farah maševat in pridigati, so pridigali vselej v sloven-

skem jeziku. Italijanska vlada je pa Slovence pregnala in jih nadomestila z Italijani.

Odpeljali so ga fašisti

Fašistična policija je napravila hišno preiskavo pri posestniku Vladimirju Štefaniču v Temnici na Krasu. Našli so pri njem nekaj nabojev za lovsko puško, katere so mu po preji podtaknili. Nato so ga aretirali in odpeljali neznano kam in družina nič ne ve o njegovi usodi.

Ali je mogoče iti še dalje...

V Zgoniku na Krasu so imeli fašisti zborovanje na katerem je pokrajinski fašistični tajnik Perusino izjavil, da puščajo fašisti popolnoma pri miru staro generacijo. Naj le ti imajo svoje predsodke. Samo, naj se nikar ne pregrešijo proti svojim otrokom, da bi zastrupljali njih duše in jih učili brati ali pisati, ali bi z njimi govorili barbarsko sloveščino. Taki naj se le pripravijo, da se jih sodi, kakor veleizdajalce,

Uničeno zadrúžništvo — uničeni kmetje

Zadrúžništvo Goriške in Istre je pod upravo fašističnih komisarjev popolnoma uničeno. Kmetje so s tem prišli na kant, kar so izgubili še to malo, kar so imeli. Ljudvidatorji so ponujali slovenski hranilnici 40 odstotkov, kot prehodni sporazum. Po pritisku policijske oblasti, morajo upniki sprejeti predlog likvidatorjev.

Boj

Iz Trsta poročajo z dne 13. jan., da je borba proti slovenski duhovščini, kakor tudi proti slovenskemu jeziku v cerkvi vedno močnejša. Javni napadi v časopisu, proti goriškemu nadškofu Dr. Sedeju in slovenski duhovščini se množijo od dneva do dneva. Dogajajo se celo osebni napadi na slovenske duhovnike.

ŠIRITE AMER. SLOVENCIA!

Za pevce in glasbenike

Cerkvena in posvetna glasba

a) Cerkvena glasba.

BERNIK FRANC: Pozdravljen, pesem za mešani zbor in tenor solo, primerna za slavlje župnika, partitura 10c	Slavospev sv. Večera: "Quem vidistis, pastores?" za 4 glasni mešani in moški zbor, partitura 15c	ČADEŽ VIKTOR: Rajske Strune Zadonite! 20 starejših božičnih pesmi in 3 božični odpevi. Partitura 60c Posamezni glasovi 25c	FOERSTER ANTON: Ave-Maria, za moške in ženske glasove sedmoro glasno, latinske besede, partitura 25c Cantica Sacra, vsebuje 21 mašinskih pesmi, božične, postne, velikonočne itd., ubajljive, Marijine in razne dr., skupaj 60 skladb, partitura broš. \$1.00 Cecilia, cerkvena pesmarica, 2. del trdovezan v knjigi \$1.25 Ecce Cacerdos Magnus, trije različni napjevi, za 4 glasove, latinske besede, partitura 25c 6 Marijinih pesmi za tri ženske ali moške glasove, se rabijo lahko kot solo-spevi z orglami, partitura 50c pos. gl. 20c 7 pogrebni pesmi za mešani zbor, partitura 75c 10 Evarističnih pesmi, za mešani zbor, partitura 75c posamezni glasovi 15c 12 Marijinih pesmi, posamezni glasovi 15c 12 Pange Lingua, tantumergo, Genitori, štiriglasno, partitura 50c 12 Slovenskih pesmi, Adventna, božična, postna, velikonočna itd., dvoglasno z orglami ali mešani zbor, partitura 25c
GERBIČ FRANC: Slovenska sv. maša v čast sv. Frančiška Seraf. za mešani zbor, partitura 50c posamezni glasovi 20c 12 Pange lingua, tantumergo in genitori, pos. glasovi 15c	GRUM ANTON: 10 Obhajilnih in 2 Presv. Sreč Jezusovemu za mešani zbor, partitura 50c	HLADNIK IGNACIJ: Petro prošnih Marijinih pesmi za mešani zbor, solo in orglje, partitura 50c Zdrava Marija, Marijine pesmi za mešani zbor, solospjeve in orglje, partitura 75c Triindvajset cerkvenih napevov za moški zbor, 4 mašne, 10 Marijinih, 7 obhajilnih in 2 Tantum ergo, partitura 75c	HRIBAR, P. ANGELIK: Postni in velikonočni napjevi za mešani zbor, partitura \$1.00 pos. glasovi 25c
KIMOVEC FRANČIŠEK: Ave Maria in Češćena Marija, za tri ženske ali moške glasove z orglami in Nagrobica za 3 ženske glasove, part. Češćena bodi Kraljica, koral z orglami, partitura 10c posamezni glasovi 3c Missa de Angelis, latinska koralna maša z orglami, partitura 25c posamezni glasovi 10c Rihar Renatus, 21 pesmi našemu Gospodu, 3 razne, 4 postne, 2 božični, 2 velikonočni, 1 za Vnebohod, 8 za sv. Rešnje Telo, 1 na čast presv. Trojici, za mešani zbor, partitura \$1.00 pos. glasovi 25c 14 mašinskih pesmi, za mešani zbor, posamezni glasovi 15c	NEDVED ANTON: Bone Deus, latinska solospjev z orglami, partitura 20c	POGAČNIK: Missa in Honorem s. Josephi, za mešani zbor, posam. glasovi 15c	PREMLER STANKO: Cerkvena pesmarica, glasovi 114 pesmi. 45c Cerkvena ljudska pesmarica, Partitura v trdovezani knjiga \$1.50 Godovnice nebeški Materi, 14 pesmi za Marijine praznike, mešani zbor, posam. glasovi 15c

mezni glasovi 20c Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi v čast svetnikom za mešani zbor, partitura 75c posamezni glasovi 15c Slava sv. Križu, pet pesmi za postni ali misijonski čas za mešani zbor, part. 50c	SATTNER P. HUGOLIN: Planike, 10 Marijinih pesmi za mešani zbor, partitura 75c Planike 2. zv., 14 Marijinih pesmi za šoli, mešani zbor in orglje, partitura 90c Postni napjevi za mešani zbor in orglje, 8 skladb, partitura 50c Slovenska sv. Maša, J. Miklošič, za mešani zbor priredil P. H. Sattner, part. posamezni glasovi 50c posamezni glasovi 15c	SPINDLER F. S.: Spremljevanje k Ljudski pesmarici. Vsebuje popularne mašne, obhajilne, blagoslovne pesmi, pesmi za cerkevno leto, Marijine praznike, šmarice in druge pobožnosti, pesmi k svetnikom in angelom itd. skupaj 81 skladb, trdo vezano v knjigo \$1.00
---	---	---

VODOPIVEC VINKO: Kraljici svetogorski, 12 Marijinih pesmi, za mešani zbor, part. 65c Pesem za posvečevanje nove cerkve ali altarja, partitura 20c	b) Posvetna glasba. NARODNE IN UMETNE PESMI. Slovenski akordi, 1. zvezek, zbirka 22 mešanih in 10 moških zborov narodnega in umetnega značaja; cena partiture \$1.00 Slovenski akordi, II. zvezek, 15 mešanih in 7 moških zborov; partitura \$1.00	FOERSTER ANTON: Domovini, slavnostna kantata za moški zbor in samospjeve z orkestrom ali klavirjem 14 strani; partitura \$1.00 Sedem moških zborov: Tri tuge, Razbita čaša, Vihar itd.; partitura \$1.00
---	---	---

HUBAD MATEJ: 12 slovenskih in hrvatskih mešanih zborov, založba Glasbene Matice: Se ena, Večerna pesem, Milada itd.; partitura \$1.00	KIMOVEC FRANČIŠEK: Pevčeva pesmarica, 2. letnik, 36 pesmi, za 4 glasove 50c	LAHARNAR JANEZ: Gorski odmevi, 1. zvezek: Zbirka moških zborov in četverospjevov, 6 skladb; partitura 50c Gorski odmevi, 2. zvezek, 5 moških zborov; partitura 50c Planinke, 1. zvezek, 6 pesmi za mešani zbor: Ptican, Na planine, Najlepše doma itd.; partitura 50c Planinke, 2. zvezek, pesmi za mešani zbor: V logu, Le pevaj in druge; part. 50c
---	---	---

LAJOVIC ANTON: Godna samota, troglasen ženski zbor s spremljevanjem orkestra 10 strani; partitura 50c	SATTNER P. HUGOLIN: Bratom Orlom, skladba za 4 glasove; partitura 10c Štirje mešani zbori na besede S. Gregorčiča: O nevhiti, Lastovkam, Naš narodni dom, Oj z bogom; partitura \$1.00	SCHWAB, DR. ANTON: Zlata kraljica, za sopranski solospjev, mešani zbor in klavir 50c	SICHERL JOSIP: Trije moški zbori: Bratom Orlom, Straz, Slavček; partitura 25c
---	---	--	---

ŠVIKARŠIČ ZDRAVKO: Koroške slovenske narodne pesmi, 1. zvezek, 30 skladb, za petoro glasov: Požekarji mi, Tam doli za Dravo, Dober večer devča moja in dr. 40c Koroške slovenske narodne pesmi, 2. zvezek, 30 skladb za pet različnih gla-	NAROČILOM JE PRILožITI DENAR, BODISI V GOTOVNI, MONEY ORDER, BANČNEM DRAFTU ALI V ZNAMKAH. KNJIGE POŠILJAMO POŠT-NINE PROSTO. VSA NAROČILA POŠILJATE NA: Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 WEST 22nd ST., CHICAGO, ILL.
--	--

sov. Slovenski smo fantje, Nmau čez Izero in druge 40c Koroške slovenske narodne pesmi, 3. zvezek, 32 pesmi, za petoro glasov: Vinred prihaja, Jaz sem en Bauer itd. 40c	VODOPIVEC VINKO: Kovačev študent, spevoigra v treh dejanjih; partitura \$1.20 Mešani in moški zbori, 10 skladb; part. 45c Orlovska pesmarica, 9 skladb za en glas 25c Orlovske himne, 5 skladb za 4 glasove; partitura 50c Poljske rože, 4 mešani zbori: Poljske rože, Kmečica pesem, Žagar, Ena ptica priletela; partitura 45c Skladbe za moški in mešani zbor, 9 pesmi: Pobratimlja, Svarjenje, Barčica in in dr.; partitura 40c
--	--

ŽGANEC VINKO: Pučke popijevke iz Medimurja, 1. zv., 81 pesmi, za 4 glasove, z vsemi pripombami \$1.40	ZBIRKE: Štirje samospjevi s spremljevanjem klavirja: 1. Pojdem na prejo, pesem za srednji glas, Fran Gerbič. 2. Uspavanka. 3. Mehurčki. 4. Ciciban-Cicufaj.
---	---

Koncertne pesmi za sopran ugla-sbil Josip Pavčič; partitura \$1.50 Trije mešani zbori: 1. Mlad junak po vasi jezdi, Emil A damič 2. Slovenska govornica, Stanko Premler 3. Straža ob Adriji, Ant. Foerster; partitura 75c

ZA MUZIKANTE IN PEVCE

NOTE ZA KLAVIR

JAKI ANT.: Ljubavno življenje, valček, 8 strani 45c Srčno veselje, polka, 2 strani 20c Orel, koračnica, Op. 41 25c	GREGORICH E. V.: Nazaj domov k materi, pesem z angleškimi in slovenskimi besedami in klavirsko spremljavo 35c
--	---

NOTE ZA TAMBURICE

BAJUK M.: Bom šel na planince, potpuri slovenskih narodnih pesmi, partitura 75c Na gorenjskem je fletno, venček sloven-skih narodnih pesmi, partitura 75c Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje, partitura 75c	KOŽELJ F. S.: Poduk v igranju na citrah. 1. zvezek osnovna razlaga in 25 slovenskih komadov 50c Poduk v igranju na citrah. II. zvezek, osnovna glasbena teorija in 20 komadov za citre 50c Poduk v igranju na citrah, III. zvezek in osem daljših komadov 50c Poduk v igranju na citrah, IV. zvezek, vsebuje poleg poduka tudi 45 slovenskih in drugih komadov 50c
--	---

BAJUK M.: Pevska šola, vaje in razlaga o petju in glasbi sploh, 240 str. \$1.25	NEDVED A.: Početni pouk v petju za ljudske šole, 31 str. 30c Vaje v petju, 88 str. 50c	KORUN F.: Vijoliška šola, pouk v igranju na goslih. I. zv., razlaga in vaje 50v Vijoliška šola, II. zv., pouk in nad 20 slovenskih pesmi 50c Vijoliška šola, III. zv., vaje pesmi in skladbe 50c
--	---	--

